

TAKMIČENJA U SPORTSKOJ GIMNASTICI

Dr Saša Veličković, red. prof.

UVOD

- Priprema vežbača za učešće na takmičenjima u sportskoj gimnastici
 - jedan je od osnovnih zadataka koji se rešavaju u toku procesa obuke i treninga i
 - deo vaspitnog procesa u radu sa vežbačima.
- Takmičenje kao javna manifestacija i finalni produkt trenažnog procesa ima daleko širi značaj od samog prikazivanja, dokazivanja ili provere.
 - Sportista se kroz takmičenja potvrđuje i obezbeđuje sebi status u sredini u kojoj živi.
 - Takmičenja imaju neposredan uticaj na dalji razvoj i povećanje nivoa kvaliteta takmičara i
 - jedan su od osnovnih motiva za dalji uporan rad na poboljšanju kvaliteta i stvaralačkih sposobnosti nastavnika-trenera i takmičara.

UVOD

- Takmičenja su jedan od najvažnijih ispita kojima se utvrđuje ispravnost programiranog trenažnog procesa.
- Rezultati sa takmičenja ukazuju na:
 - greške i propuste a, isto tako,
 - i na opravdanost primenjenih sredstava i metoda u procesu treninga i obučavanja.
- Na njima se vide dostignuća drugih, što omogućava komparaciju i dalje korekcije u procesu treninga.
- Detaljna analiza uspeha i propusta svakog takmičara i ekipe kao celine omogućavaju da se uoče prednosti i nedostaci u radu i olakša planiranje daljeg rada.

KARAKTERISTIKE TAKMIČENJA U SPORTSKOJ GIMNASTICI

- Većinu takmičenja možemo klasifikovati u dve grupe:
 - službena ili glavna i
 - od najveće važnosti su i tada sportisti teže postizanju visokih ili najviših mogućih rezultata.
 - smernica su za podelu godišnjeg plana na mezocikluse.
 - kontrolna ili pripremna
 - su deo pripreme sportiste za glavna takmičenja i
 - obično se planiraju u svrhu testiranja i dobijanja povratnih informacija o nivou pripremljenosti sportiste.

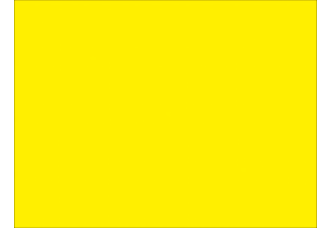
PROPOZICIJE

- Da bi bila validna, takmičenja u sportskoj gimnastici održavaju se prema odgovarajućim propozicijama koje se donose od strane najviših organa u sportskoj gimnastici, najpre
 - međunarodne gimnastičke federacije (FIG), zatim
 - kontinentalne gimnastičke federacije (npr. UEG – evropska gimnastička federacija) i na kraju
 - savezna gimnastička federacija.

PROPOZICIJE

- Svake propozicije se uređuju na osnovu načelnih opredeljenja i osnovnih principa organizovanja i sprovođenja takmičenja, a usklađuje se sa propozicijama federacije na višoj instanci.
- Propozicijama se utvrđuje način održavanja takmičenja, pravila i način ocenjivanje na takmičenjima, dužnosti organizatora i učesnika takmičenja. U propozicijama se konkretnije utvrđuju:
 - ciljevi i zadaci takmičenja,
 - mesto i vreme,
 - program i sistem takmičenja,
 - pravo učestvovanja,
 - način određivanja pobednika,
 - način i vreme prijavljivanja,
 - rukovodstvo takmičenja,
 - način dodele priznanja i nagrada.

PROPOZICIJE

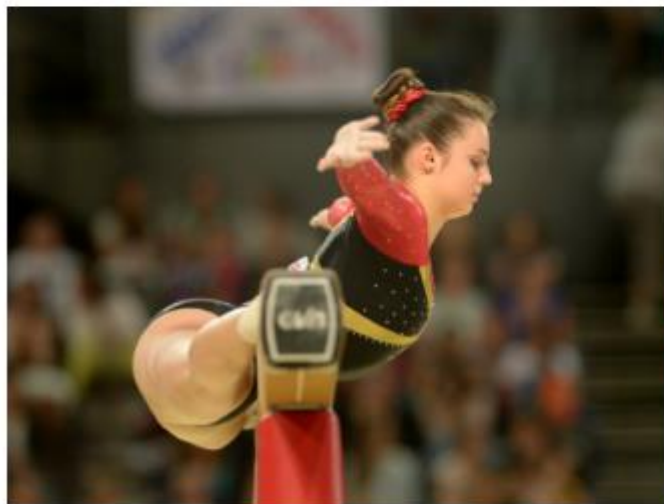
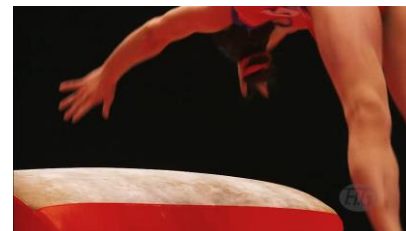

- Pravila ocenjivanja na glavnim takmičenjima su zvanična pravila međunarodne gimnastičke federacije.
- Takmičenja nižeg ranga odstupaju u nekim segmentima od pomenutog programa, sistema i pravila suđenja.
- Naime, u skladu sa materijalnim mogućnostima i u cilju zadovoljenja potreba u pogledu vaspitno-obrazovnih zadataka koji mogu da budu rešeni pomoću gimnastičkog sporta, niže organizacione jedinice mogu da propisuju i svoje propozicije uz dozvolu viših instanci (federacija).
- Neophodno je da svi potencijalni učesnici dobiju propozicije za odgovarajuće takmičenje.

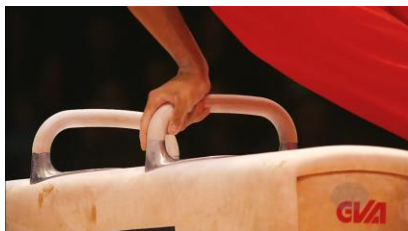
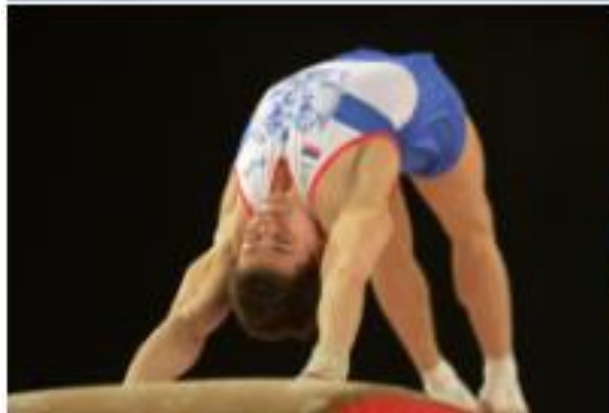
PROGRAM TAKMIČENJA U SPORTSKOJ GIMNASTICI

- Obuhvata vežbanje na spravama, tlu i preskoku.
- Muškarci se takmiče u
 - vežbanju na tlu, konju sa hvataljkama, krugovima, preskoku, razboju i vratilu,
- a žene na
 - preskoku, dvovisinskom razboju, gredi i parteru.
- Redosled navedenih disciplina ujedno je i njihov zvanični raspored za sva veća takmičenja.
- Prema navedenim takmičarskim disciplinama sportska gimnastika je tipičan multidisciplinarni sport sa šest disciplina u muškom i četiri u ženskom višeboju.

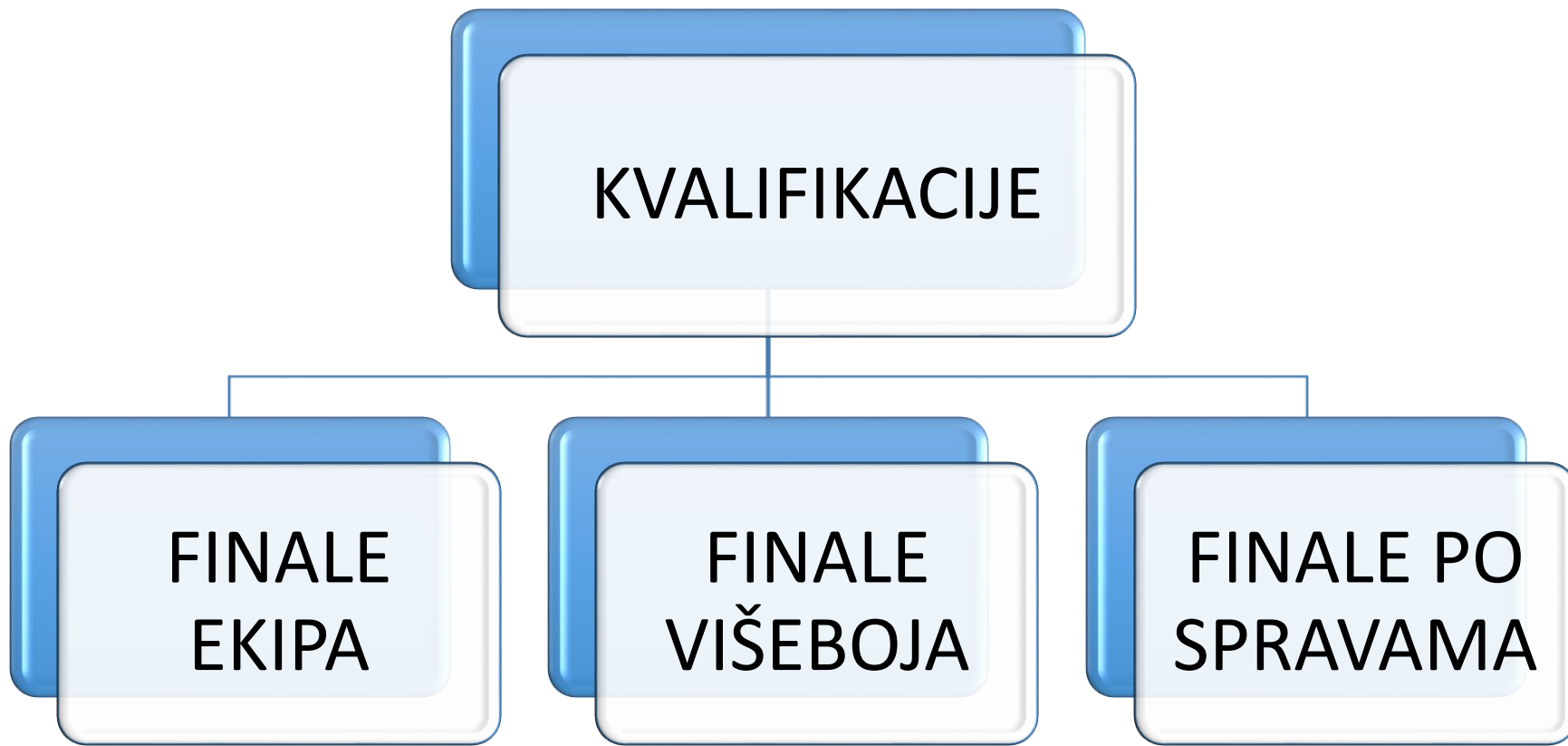
ŽENSKA SPORTSKA GIMNASTIKA

MUŠKA SPORTSKA GIMNASTSIKA

Faze takmičenja

SISTEM TAKMIČENJA

- Velika takmičenja koja su pod okriljem FIG i UEG (Univerzijada, Mediteranske igre, Evropsko prvenstvo, Svetsko prvenstvo i Olimpijske igre) odvijaju se po sledećim fazama:
 - Takmičenje 1 (KVALIFIKACIJE) – Ovo takmičenje se održava prvo. Svi prijavljeni gimnastičari učestvuju u kvalifikacijama, kao deo tima ili kao pojedinci, sa namerom da se na osnovu ostvarenih rezultata kvalifikuju za naredne nivoe takmičenja: Finale ekipa, finale pojedinačnog višeboja, finale po spravama. Rezultati iz kvalifikacija se ne prenose na naredne nivoe takmičenja.

Sportska gimnastika

Gymnastics

Presentation

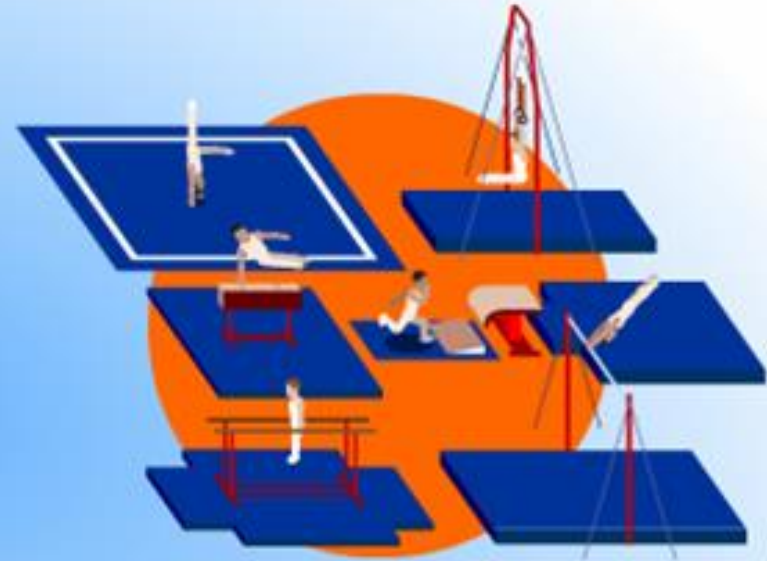
Takmičenje

Ekipno

Višeboj

Pojedinačno po spravama

Preliminarna takmičanje ili kvalifikacije određuju dalja takmičenja ekipno, višeboj i pojedinačno po spravama

SISTEM TAKMIČENJA

- Takmičenje 4 (FINALE EKIPA) – Ovo takmičenje, i ako je označeno rednim brojem četiri, održava se drugo po redu, a podrazumeva takmičenje najboljih 8 ekipa iz kvalifikacija. Kvalifikovani timovi ponovo nastupaju na svih šest sprava i to najčešće po sistemu 5-3-3, odnosno, ekipa broji pet takmičara, na svakoj spravi pravo nastupa imaju trojica i za zbrajanje rezultata ekipe uzimaju se tri ocene sa sprave.

SISTEM TAKMIČENJA

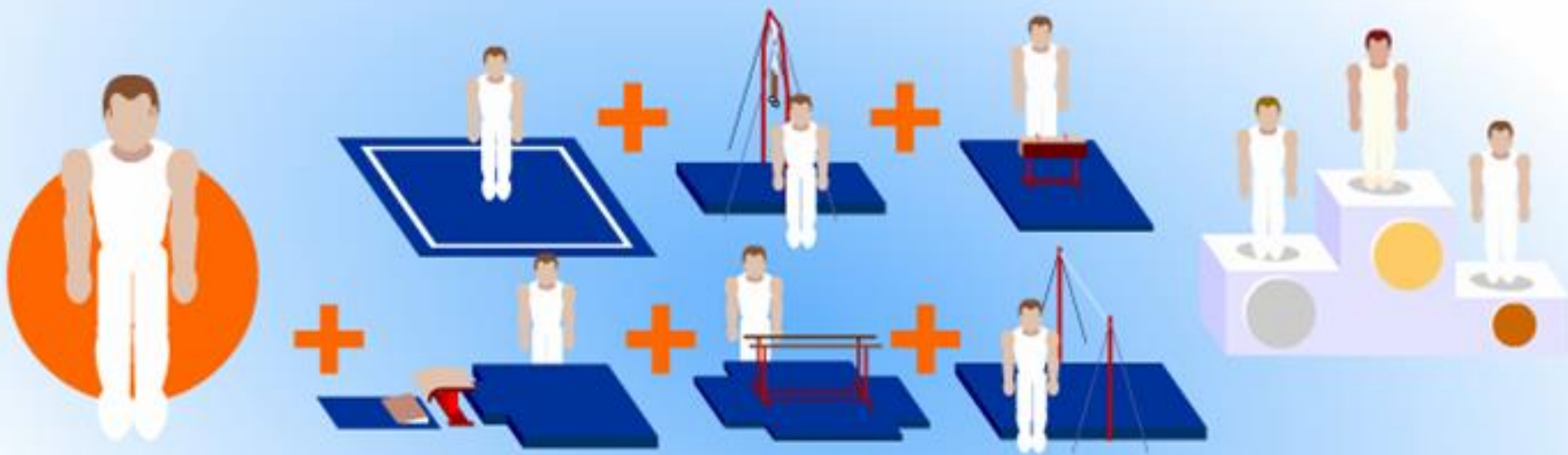
- Takmičenje 2 (FINALE VIŠEBOJA) – Ovo takmičenje je treće po redu, a podrazumeva takmičenje u pojedinačnom višeboju 24 najbolje plasiranih pojedinaca u višeboju iz prethodnih kvalifikacija (takmičenje 1). Pravilo je da samo dva gimnastičara iz jedne federacije mogu da nastupe na ovom takmičenju. Ukoliko se u 24 najboljih nađe više od dvojice iz jedne federacije, treći i sledeći nema prava nastupa, a njegovo mesto zauzima sledeći po rezultatu takmičar iz druge federacije. Razlog uvođenja ovog pravila je povećanje broja zemalja učesnika finala. Naslov višebojskog prvaka smatra se kao najveće dostignuće na takmičenjima.

Sportska gimnastika

Gymnastics

Prezentacija

Takmičenje u višeboju

Nakon kvalifikacija 24 najbolja takmičara se dalje nadmeću za pobjednika u višeboju. Pravo nastupa imaju samo 2 najbolja takmičara iz svake zemlje

SISTEM TAKMIČENJA

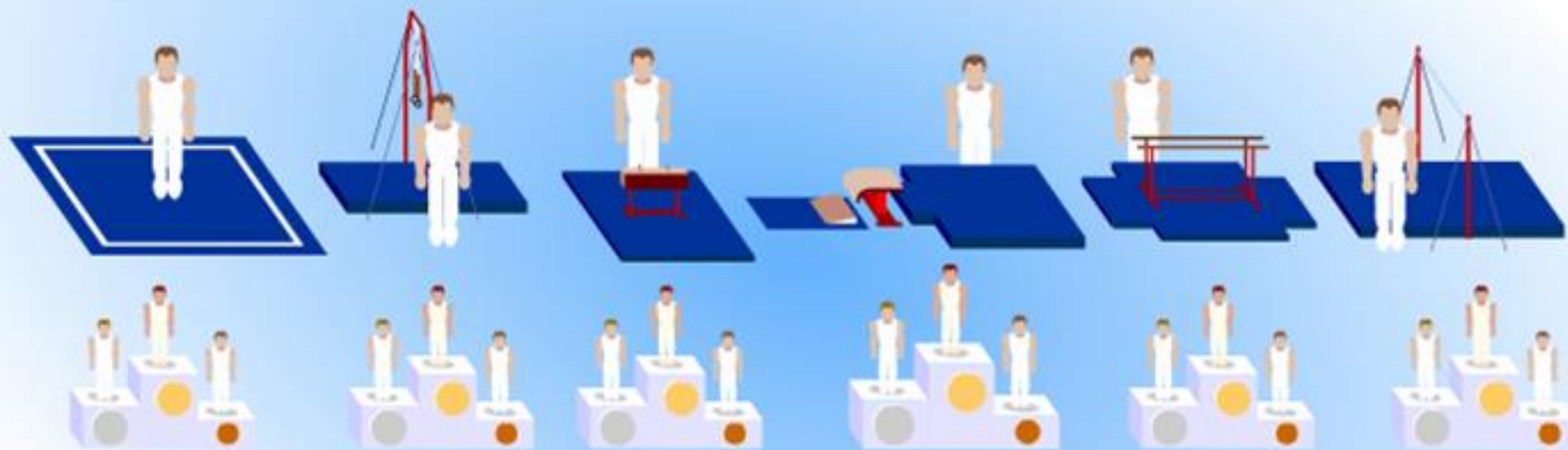
- Takmičenje 3 (FINALE PO SPRAVAMA) – Ovo takmičenje se održava kao poslednje (zbog atraktivnosti), a podrazumeva takmičenje po spravama najboljih 8 gimnastičara iz kvalifikacija na toj spravi (najviše dva gimnastičara iz federacije). Pomenuta osmorica se takmiče za naslov najboljeg gimnastičara na pojedinoj spravi.

Sportska gimnastika

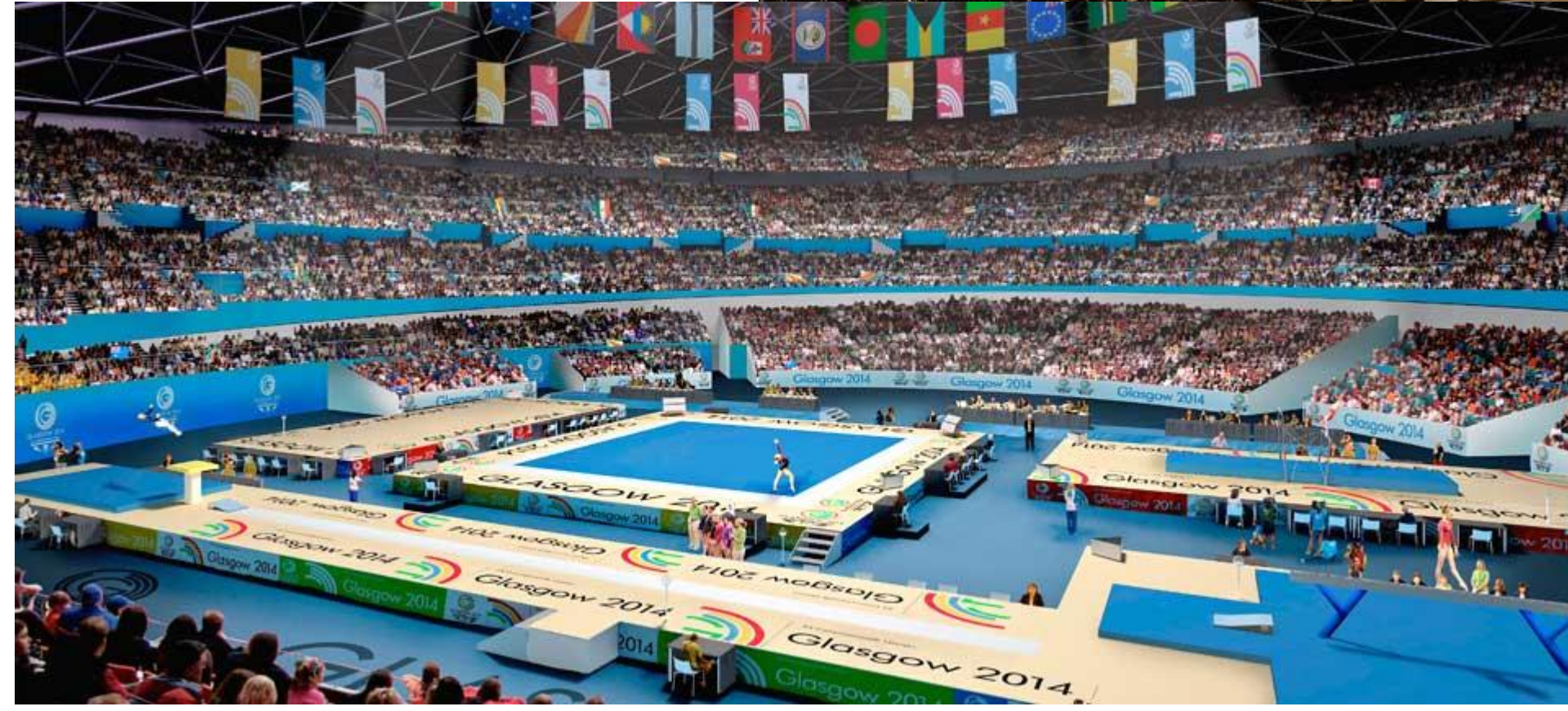
Gymnastics

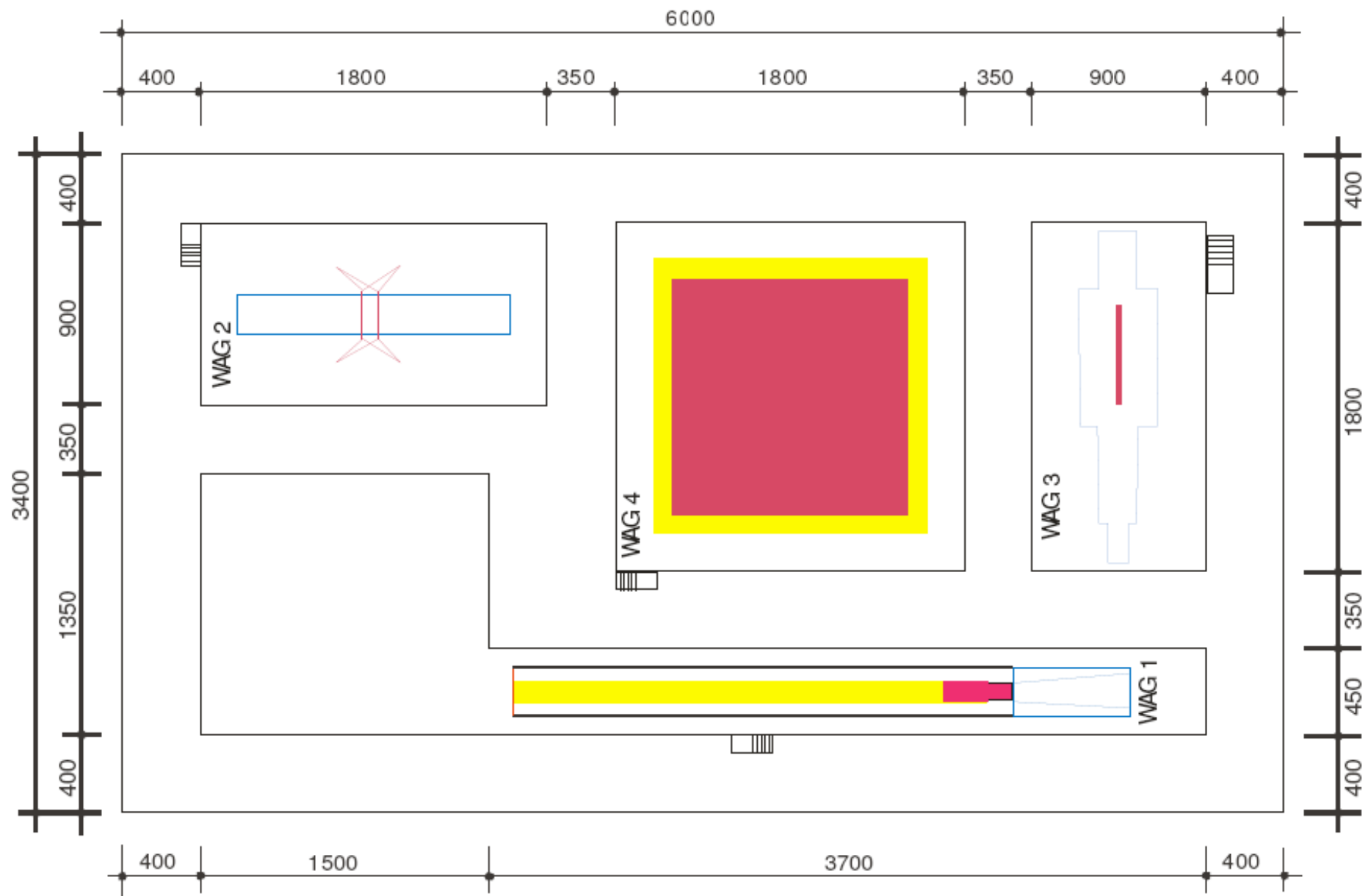
Prezentacija

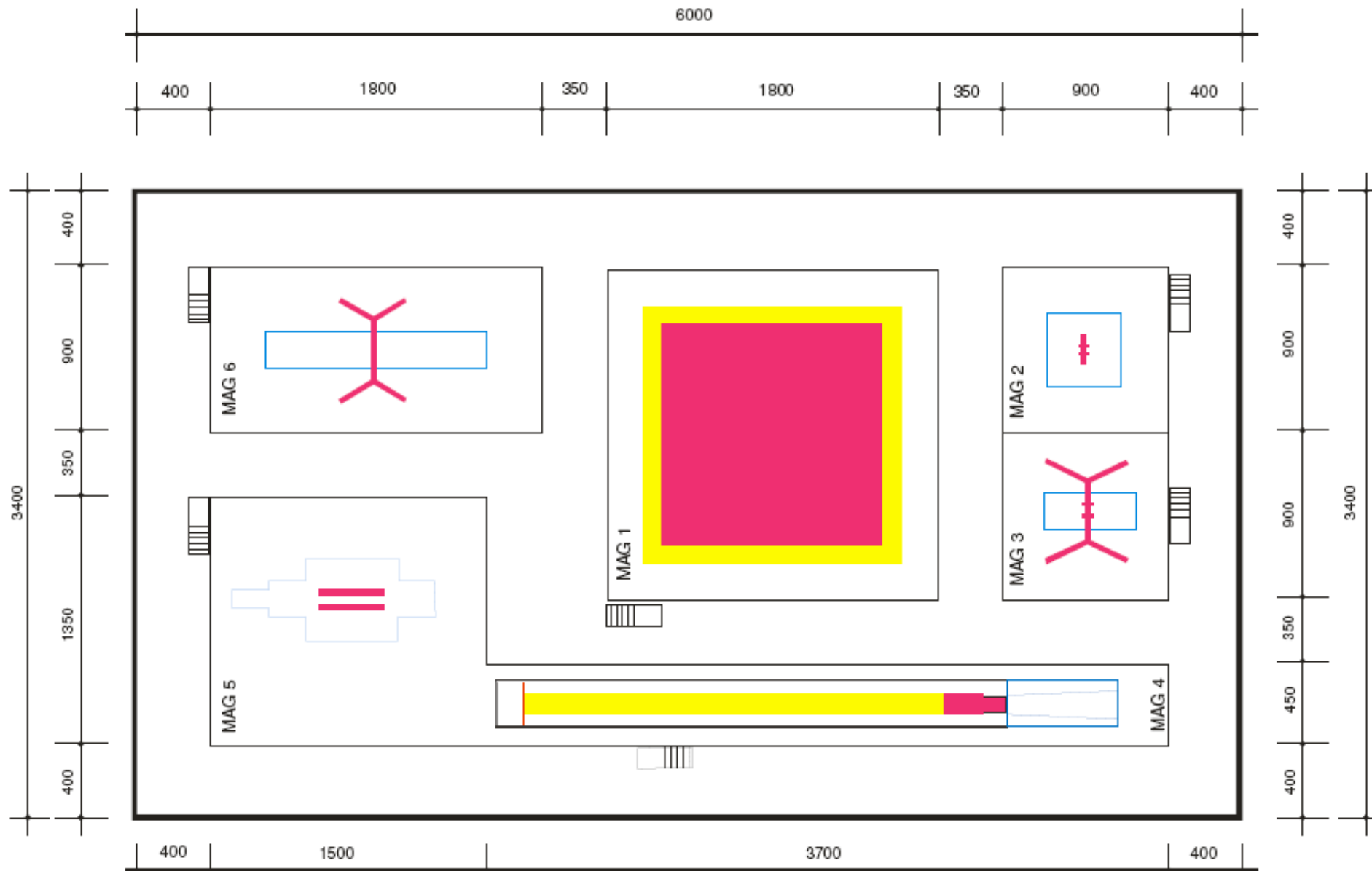
Takmičenje po spravama

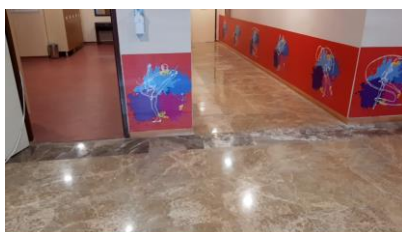
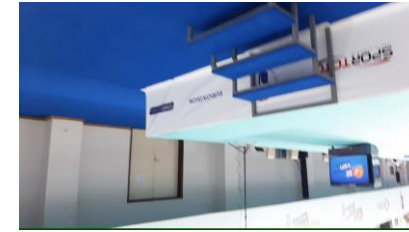
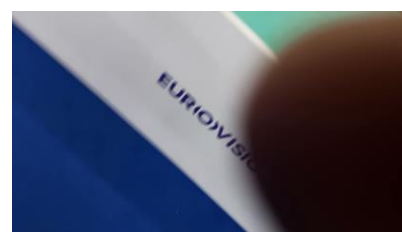
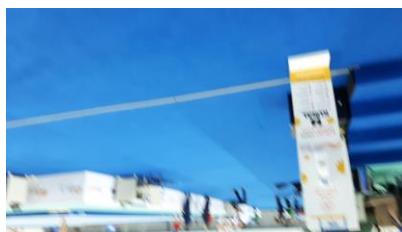
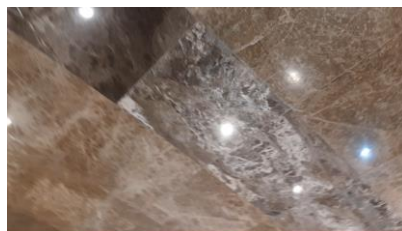
Nakon kvalifikacija 8 najboljih takmičara se dalje nadmeću za pobednika po spravama. Pravo nastupa imaju samo 2 najbolja takmičara iz svake zemlje

PRIKAZ JEDNOG TAKMIČENJA

NAČIN ORGANIZACIJE TAKMIČENJA

- Organizacija bilo kog glavnog takmičenja ima dva osnovna cilja:
 - Da stvori uslove za takmičare kako bi mogli da prikažu i postignu svoje maksimalne mogućnosti, ali i da se pruži odgovarajuća bezbednosti.
 - Da omogući optimalne uslove za praćenje takmičenje od strane gledalaca.

NAČIN ORGANIZACIJE TAKMIČENJA

- Osnovni preduslovi u cilju rešenja ovih problema su:
 - materijalni uslovi i dobar plan organizacije (scenario).
- Organizaciju takmičenja delimo na
 - posrednu organizaciju - podrazumeva aktivnosti koje prethode takmičenju.
 - neposrednu realizaciju takmičenja - podrazumeva aktivnosti koje se odvijaju na sam dan takmičenja.

POSREDNA ORGANIZACIJA

- Početni dokument u organizaciji glavnih takmičenja je „raspis“ za određeno takmičenje. Ovaj dokument organizator je dužan da pošalje svim potencijalnim učesnicima u odgovarajućoj vremenskoj distanci kako bi budući učesnici mogli da se prijave i pripreme. Svaki raspis mora da sadrži osnovne informacije kao što su:
 - Mesto i vreme takmičenja;
 - Učesnici – ko može da učestvuje (godišta, kategorije, potrebne kvalifikacije na prethodnim takmičenjima);
 - Program takmičenja – satnica, raspored po spravama, propozicije, način suđenja, način realizacije takmičenja (turnusi ili protok);
 - Plasman – preciziranje proglašenja najboljih (ekipni, višebojski-pojedinačni plasmana, plasmana po spravama);
 - Nagrade i preciziranja - šta se dodeljuje kao nagrada, visina nagradnog fonda i sl.;
 - Prijavljivanje – način, potrebna dokumentacija i rok prijavljivanja (sa sankcijama);
 - Sudije – način organizacije sudijske komisije;
 - Dodatne informacije - informacije vezane za mogućnost dolaska i odlaska sa takmičenja, mogućnosti za smeštaj i ishranu sa cenama, protokol, zabava, izleti, obilazak znamenitosti grada domaćina i sl.

POSREDNA ORGANIZACIJA

- Nakon distribucije raspisa sledeći zadatak organizatora je konstituisanje radnih tela (Organizacioni odbor, Stručno-tehnički odbor, Odgovarajuće komisije) i donošenje operativnog plana. Operativni plan podrazumeva određivanje načina i rokova za rešavanje pojedinih zadataka:
 - Obezbeđenje mesta (takmičarsku i trenažne sala) gde će se održati takmičenje;
 - Prijava takmičenje nadležnim organima;
 - Obezbeđenje materijalnih uslova koji su potrebni za pripremanje mesta takmičenja, smeštaja, ishrane, propagande i informisanja, nagrade i ostalo;
 - Organizaciono operativna struktura i način funkcionisanja službi.
- Za kvalitetnu organizaciju takmičenja neophodno je predvideti sledeće službe:
 - Rukovodstvo takmičenja – neposredno rukovodi svim službama;
 - Služba za informacije – daje sve bitne informacije pre, za vreme i nakon takmičenja. Ova služba vrši obradu podataka i rezultata sa takmičenja, sistematizuje ih i objavljuje ih kroz zvanične biltene;
 - Sudijska komisija – precizirana pravilnikom suđenja i propozicijama;
 - Računska komisija – zadužena za izračunavanje rezultata;
 - Tehnička služba – zadužena za obezbeđenje borilišta, trenažnih sala, svlačionica i rešavanje svih materijalnih problema na takmičenju;
 - Medicinska služba – zadužena za eventualne zdravstvene probleme i povrede na takmičenju;
 - Služba obezbeđenja – zadužena za red u borilištu i gledalištu;
 - Služba ceremonijala – zadužena za ceo scenario takmičenja a, posebno za protokol otvaranja, dodele nagrada i priznanja i protokol zatvaranja.

NEPOSREDNA ORGANIZACIJA

- Glavna takmičenja se uglavnom realizuju po scenariju:
 - Otvaranje takmičenja,
 - tok takmičenja,
 - proglašenje rezultata,
 - zatvaranje takmičenja.
- Otvaranje (početak) takmičenja:
 - defile i postrojavanje učesnika;
 - pozdravni govor;
 - sviranje himne (samo na većim takmičenjima);
 - odstup učesnika i priprema za nastup.

TEHNIČKI SASTANAK

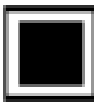

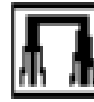
- DNEVNI RED

- Kratak pozdrav
- Definitivna prijava svih učesnika
- Formiranje grupe pojedinaca
- Informacije o načinu takmičenja sa svim potrebnim tehničkim detaljima
- Informacije o ceremonijalu
- Žrebanje pojedinaca i ekipa
- Pitanja

Organizacija toka takmičenja:

- Sistem istovremenih izmena – turnusi,
 - Karakterističan za ekipna takmičenja,
 - Vršiti se istovremeni nastup i istovremene izmene unutar turnusa, pri čemu se žrebom odredi koja će ekipa na kojoj spravi da otpočne, a zatim slede izmene prema odgovarajućem redosledu,
 - U slučaju velikog broja ekipa (preko 12) neophodno je organizovati dva ili više turnusa,
 - U koliko učestvuje manje od 6 ekipa, ili manje od šest sudijskih komisija onda jedan turnus može da obuhvati manji broj sprava.

TURNUS	Parter	Konj sa hv.	Krugovi	Preskok	Razvoj	Vratilo
1. PROMENA	EKIPA I	EKIPA II	EKIPA III	EKIPA IV	EKIPA V	EKIPA VI
2. PROMENA	EKIPA VI	EKIPA I	EKIPA II	EKIPA III	EKIPA IV	EKIPA V
3. PROMENA	EKIPA V	EKIPA VI	EKIPA I	EKIPA II	EKIPA III	EKIPA IV
4. PROMENA	EKIPA IV	EKIPA V	EKIPA VI	EKIPA I	EKIPA II	EKIPA III
5. PROMENA	EKIPA III	EKIPA IV	EKIPA V	EKIPA VI	EKIPA I	EKIPA II
6. PROMENA	EKIPA II	EKIPA III	EKIPA IV	EKIPA V	EKIPA VI	EKIPA I

Rotation						
1	Team 1 Gymnast 1 Team 2 gymnast 1 Team 1 Gymnast 2 Team 2 Gymnast 2 etc	Team 3 Gymnast 1 Team 4 Gymnast 1 Team 3 Gymnast 2 Team 4 Gymnast 2 etc	Team 5 Gymnast 1 Team 6 Gymnast 1 Team 5 Gymnast 2 Team 6 Gymnast 2 etc			
2		Team 2	Team 4	Team 6		
		Team 1	Team 3	Team 5		
3			Team 1	Team 3	Team 5	
			Team 2	Team 4	Team 6	
4				Team 2	Team 4	Team 6
				Team 1	Team 3	Team 5
5	Team 5				Team 1	Team 3
	Team 6				Team 2	Team 4
6	Team 4	Team 6				Team 2
	Team 3	Team 5				Team 1

Organizacija toka takmičenja:

- Protočni sistem:

- Primenjuje se ređe u ekipnim takmičenjima, jer svaka ekipa sukcesivno nastupa po olimpijskom redosledu (prva ekipa nastupa na parteru, kada završi nastup prelazi na konja sa hvataljkama, a u borilište ulazi druga ekipa i nastupa na parteru – takmičenje se završava kada poslednja ekipa nastupi na poslednjoj spravi – vratilu),
- Ovaj način se uvek primenjuje u finalu po spravama, gde se finalisti takmiče najpre na prvoj (parteru), a zatim sukcesivno na ostalim spravama – time se zadovoljava i interes gledalaca da podobnije prate takmičenje.

PROTOK	Parter	Konj sa hv.	Krugovi	Preskok	Razvoj	Vratilo
1. PROMENA	EKIPA I					
2. PROMENA	EKIPA II	EKIPA I				
3. PROMENA	EKIPA III	EKIPA II	EKIPA I			
4. PROMENA		EKIPA III	EKIPA II	EKIPA I		
5. PROMENA			EKIPA III	EKIPA II	EKIPA I	
6. PROMENA				EKIPA III	EKIPA II	EKIPA I
7. PROMENA					EKIPA III	EKIPA II
8. PROMENA						EKIPA III

- Proglašavanje rezultata;
 - Defile i postrojavanje takmičara;
 - Proglašenje rezultata, izlazak pobjednika na takmičarsko postolje, dodjela nagrada i priznanja, sviranje himne pobjednika i podizanje nacionalne zastave (samo na velikim takmičenjima);
- Zatvaranje (završetak) takmičenja – slično kao otvaranje.